

Jong onvoldoende duidelijk maakte hoe de OD door 'Londen' stiefmoederlijk was behandeld en daarom over onvoldoende radioapparatuur en wapens kon beschikken. Inmiddels zou bij de lezers de indruk worden gewekt dat de OD nauwelijks iets in het verzet te betekenen had gehad, aldus Six cum suis. (Miv) De Jong ontkende opnieuw dat hij ernaar had gestreefd de Ordedienst in een slecht daglicht te plaatsen; hij merkte op dat de OD-groep nogal eens de neiging vertoonde opinies van derden die de auteur citeerde ook aan hemzelf toe te schrijven. (Miv) De Jong nam overigens vele door de OD-groep voorgestelde zakelijke correcties over; er bleef één punt van kritiek dat hij van de hand wees.

Het ging om de weigering van de regering in Londen de OD in een periode van bestuurlijk vacuüm bij de bevrijding te belasten met het waarnemen van het regeringsgezag. Dit zou bij de burgerlijke overheid komen, onder leiding van het College van Vertrouwensmannen. De dag vóór 'Dolle Dinsdag' (5 september 1944) bereikte de chef-staf van de OD, Six, met de Vertrouwensmannen overeenstemming over samenwerking en onderschikking van de OD aan hun gezag. Niettemin bleef hij, aldus De Jong, toch rekening houden met de mogelijkheid van zelfstandig optreden van de OD als er onverwacht een noodtoestand zou ontstaan. Als het civiele bestuur in zo'n situatie onvoldoende kon optreden, dan wilde Six niet uitsluiten dat de OD tijdelijk toch een vorm van militair gezag zou uitoefenen. De Jong vond dat de instructie van Six aan de gewestelijke commandanten van 28 september 1944, waarin deze gedachte was vervat, 'dwars tegen het regeringsbeleid in' ging. (Miv) Zowel Brugmans als de OD-Commissie was het hiermee niet eens. Zij wezen erop dat Six hier uitdrukkelijk alleen op een noodtoestand had gedomd en vroegen De Jong of de OD-commandanten in zo'n geval de zaak dan maar in het honderd hadden moeten laten lopen. (Miv) De auteur antwoordde dat Six naar zijn oordeel altijd een eigen beleid had gevoerd, terwijl de regering sinds begin 1944 duidelijk had gemaakt dat iedere zelfstandige gezagsuitoefening door de OD uit den boze zou zijn. Het regeringsstandpunt in dezen was duidelijk, aldus De Jong, en als Six correct had gehandeld dan had hij de regering vooraf om toestemming gevraagd om een passage van deze strekking in zijn instructie op te nemen. (Miv)

Brugmans handhaafde in de begeleidingsgroep zijn kritiek op dit oordeel van de auteur, hierin gesteund door Manning. Verdam daarentegen merkte op dat alle instructies uit Londen juist van het bestaan van een noodtoestand uitgingen. Daarom ging Six' instructie wel degelijk dwars tegen de opvattingen van de regering in. (viv) De Jong zegde toe over de woorden 'dwars tegen het regeringsbeleid in' na te zullen denken en in